Lietas Nr. 133034116
Lietas arhīva Nr. 1-0341-16/13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2016.gada 17.maijā

Rīgas rajona tiesa:
tiesnese V.Puškundze
rakstveida procesā Rīgā, Lomonosova ielā 10, izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pēc SIA "Geksans" sūdzības par Rīgas pilsētas būvvaldes vadītāja 2016.gada 9.marta lēmumu Nr.D57-BV-16-17.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

[1] Rīgas pilsētas būvvaldes būvniecības kontroles pārvaldes Rīgas pilsētas būvinspekcijas galvenais būvinspektors J.Ozols 2016.gada 7.janvārī sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. CB 000037 par to, ka automātiskā gāzes uzpildes stacija (turpmāk – AGUS) Rencēnu ielā b/n tiek izmantota pirms nodošanas ekspluatācijā. Ar šādām darbībām SIA "Geksans" (turpmāk – arī Sabiedrība) pārkāpa Būvniecības likuma 21.panta otro daļu un par ko ir paredzēta atbildība pēc Latvijas APK 152.panta trešās daļas.

Saskaņā ar būvvaldes Būvniecības kontroles pārvaldes vadītāja /pers. A/ 2016.gada 2.februāra lēmumu Nr.D57-BV-BKP-16-25 SIA "Geksans" saukta pie administratīvās atbildības, uzliekot naudas sodu 800 *euro* apmērā, lietā konstatējot atbildību mīkstinošu apstākli – daļēji novērstas pārkāpuma sekas, atbildību pastiprinoši apstākļi netika konstatēti.

[2] Par minēto lēmumu SIA "Geksans" iesniedza sūdzību, lūdzot atcelt lēmumu un samazināt piemēroto naudas sodu līdz 70 *euro* apmēram.

Rīgas pilsētas būvvaldes vadītājs 2016.gada 9.martā pieņēma lēmumu Nr.D57-BV-16-17 atstāt negrozītu Rīgas pilsētas būvvaldes Būvniecības kontroles pārvaldes vadītāja 2016.gada 2.februāra lēmumu Nr. D57-BV-BKP-16-25, bet sūdzību noraidīja.

Iestāde, izskatot sūdzību, konstatēja, ka nepastāv strīds par pārkāpuma būtību, bet gan par uzliktā naudas soda apmēra taisnīgumu un samērīgumu. Izvērtējot pie administratīvās atbildības saucamās personas mantisko stāvokli, Iestāde citu starpā secināja, ka SIA "Geksans" veic saimniecisko darbību, nav VID administrēto nodokļu parādu, kā arī nav pasludināts maksātnespējas process. Tāpat Iestāde konstatēja, ka no Lursoft datu bāzes izdrukas secināms, ka komercsabiedrības finanšu stāvokļa rādītāji ir ar augšupejošiem rādītājiem tādas pozīcijās kā apgrozījums, peļņa vai zaudējumi pēc nodokļiem, likviditāte, rentabilitāte (aktīvu atdeve). Tāpat atbilstoši Latvijas APK 32.pantā noteiktajam tika vērtēts pārkāpuma raksturs, atzīstot, ka AGUS ekspluatācija ir saistīta ar paaugstinātu risku, tika ņemtas vērā sabiedrības intereses, to, ka objekts ir sprādzienbīstams, kā arī to, ka objekta ekspluatācija pirms nodošanas ekspluatācijā var apdraudēt personu drošību.

Iestādes lēmums pamatots ar Latvijas administratīvā pārkāpuma kodeksa 32.pantu, 152.panta trešo daļu un 287.panta pirmās daļas 1.punktu.

[3] 2016.gada 31.martā Rīgas rajona tiesā saņemta SIA "Geksans" sūdzība par Iestādes 2016.gada 9.marta lēmumu Nr. D57-BV-16-17.

Sūdzībā norādīts, ka strīds nepastāv par to, ka 12.11.2015. Rancēnu ielā b/n, Rīgā AGUS tiek izmantota pirms nodošanas ekspluatācijā. Strīds pastāv par uzliktā naudas soda apmēra taisnīgumu un samērīgumu. Sūdzības iesniedzēja sūdzībā atsaucas uz Latvijas APK 22.pantā nostiprināto leģitīmo mērķi un atsaucas uz tiesību zinātnē izteikto atziņu, ka administratīvajam sodam jābūt pamatotam, likumīgam, taisnīgam un samērīgam. Turklāt, ja tiesību normas sankcija piešķir izvēles brīvību attiecībā uz soda apmēra noteikšanu, tad tiesību piemērotājam īpaši jāpievērš uzmanība uz lietderības apsvērumu izvērtēšanai. Tāpat sūdzībā sūdzības iesniedzējs atsaucas uz Austākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 14.jūnija spriedumu lietā SKA – 241/2007.

Ņemot vērā lietā konstatētos apstākļus, sūdzības iesniedzējs uzskata, ka piemērotais naudas sods 800 *euro* apmērā ir nepamatots un pārāk bargs. Lai sasniegtu leģitīmu mērķi naudas sods ir piemērojams 200 *euro* apmērā.

Vienlaicīgi sūdzībā tiek vērsta uzmanība uz to, ka pieņemot lēmumu, bija ignorēts lūgums par uzklausīšanu. Norādīts, ka uzklausīšanas pienākums pastāv visos gadījumos, kad iestādei jāizdod administratīvais akts, izņemot vienīgi situācijas, kad tas nebūtu adekvāti vai lietderīgi. Privātpersonas uzklausīšana ir daļa no labas pārvaldības principa.

[4] 2016.gada 2.maijā Rīgas rajona tiesā saņemts Rīgas pilsētas Būvvaldes (turpmāk – Būvvalde) rakstveida paskaidrojums administratīvā pārkāpuma ietā saistībā ar patvaļīgu būves ekspluatāciju Rencēnu ielā b/n, Rīgā.

Būvvalde uzskata sūdzību par nepamatotu un noraidāmu pilnā apmērā. Paskaidrojumos citu starpā norādīts, ka atbilstoši Latvijas APK 32.pantā noteiktajam, lemjot jautājumu par soda piemērošanu, tika vērtēts gan pārkāpuma raksturs, gan pārkāpēja personības raksturojošās ziņas un atbildību ietekmējošie apstākļi. Nosakot sodu, tika ņemti vērā sabiedrības finanšu rādītāji, apstāklis, ka AGUS ekspluatācija ir saistīta ar paaugstinātu risku, kas pierādīta ar to, ka tajā tiek lietotas viegli uzliesmojošās vielas. Uzskata, ka minētie apstākļi liecina par pārkāpuma raksturu, kas pamato administratīvā soda piemērošanu, to nosakot augstāku kā minimālā soda sankcijas robeža. Būvvalde, piemērojot sodu, ņēma vērā, ka pārkāpums skar sabiedrības intereses, objekts ir sprādzienbīstams, kā arī objekta ekspluatācija pirms nodošanas ekspluatācijā var apdraudēt personu drošību. Soda mērs ir noteikts, ņemot vērā sabiedrības interešu aizskāruma pakāpi, pārkāpuma raksturu un būtību. Attiecībā uz sūdzībā norādīto, ka Iestāde pieņemot pārsūdzēto lēmumu, bija ignorējusi sūdzības iesniedzēja lūgumu par uzklausīšanu, norāda, ka Būvvaldei nebija pienākums iesniedzēju aicināt uz sēdi, lai tiktu uzklausīts tā viedoklis pirms pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas, jo administratīvo pārkāpuma lietu iestāde izskata rakstveida procesā.

Vienlaicīgi norādīts, ka būvniecības tiesiskās kārtības noteikšana ir vēsta ne tikai uz to, lai regulētu konkrētu nekustamo īpašumu attīstību un izvirzītu prasības būvniecības objektu drošībai. Tā ir saistīta arī ar nepieciešamību ievērot un aizsargāt citu cilvēku tiesības un sabiedrības intereses (Čepāne I., Meiere S., Patvaļīgā būvniecība. Satversme un vispārīgie tiesību principi, Jurista Vārds, 07.10.2003., Nr.36 (294)).

Tāpat paskaidrojumos norādīts, ka uzliktā naudas soda apmērs tika noteikts, ievērojot faktu, ka pārkāpums bija daļēji novērsts. Ņemot vērā lietā esošo apstākļu kopumu, Būvvaldes ieskatā piemērotais naudas sods 800 *euro*, kas nesniedz pat trešo daļu no sankcijā noteiktā maksimālā naudas soda ir samērīgs.

[5] Ar Rīgas rajona tiesas tiesnese s 2016.gada 1.aprīļa lēmumu ir ierosināta administratīvā lietvedība pēc SIA "Geksans" sūdzības par Rīgas pilsētas būvvaldes vadītāja /pers. B/ 2016.gada 9.marta lēmumu Nr.D57-BV-16-17, un lieta izskatīšanai nozīmēta rakstveida procesā 2016.gada 17.maijā, par ko 2016.gada 4.aprīlī paziņots lietas dalībniekiem.

Līdz lēmumā noteiktajam termiņam – 2016.gada 3.maijam nav saņemts pieteikums par tiesas sastāva noraidījumu.

MOTĪVU DAĻA

[4] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi iesniegtās sūdzības pamatojumu par Iestādes lēmumu kopsakarā ar lietā esošajiem materiāliem, tiesa atzīst, ka SIA "Geksans" sūdzība ir noraidāma, bet Rīgas pilsētas būvvaldes vadītāja 2016.gada 9.marta lēmums Nr.D57-BV-16-17 atstājams negrozīts.

[5] Latvijas APK 289.^{13}panta trešā daļa noteic, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Iepazinusies ar Iestādes lēmumā minētajiem argumentiem un apsvērumiem kopsakarībā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa secina, ka Iestāde ir pareizi, vispusīgi un pilnīgi novērtējusi pārkāpuma apstākļus, tādēļ tiesa pievienojas iestādes motivācijai. Tiesa uzskata, ka Iestāde ir sniegusi juridisku vērtējumu uz visiem sūdzībā norādītajiem apsvērumiem un argumentiem. Tāpat tiesa atzīst, ka, veicot administratīvo lietvedību, ir ievērota procesuālā kārtība un tiesa nekonstatē apstākļus, kas norādītu, ka administratīvās lietvedības laikā būtu aizskartas sūdzības iesniedzējas tiesības.

Savukārt, novērtējot tiesai adresētajā sūdzībā norādītos argumentus un apsvērumus, tiesa secina, ka tie gan formāli, gan saturiski atkārto pēc būtības Iestādei adresēto sūdzības saturu.

Konkrētajā gadījumā tiesa atzīst, ka Rīgas pilsētas būvvaldes vadītāja 2016.gada 9.marta lēmumā Nr.D57-BV-16-17, atzīstot SIA "Geksans" par vainīgu Latvijas APK 152.panta trešajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, pareizi izvērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams, tādēļ tiesa pievienojas lēmuma motivācijai, to neatkārtojot.

[5.1] Papildus tiesa uzskata par nepieciešamu sniegt savu vērtējumu tikai attiecībā uz sūdzībā akcentētiem iebildumiem.

[5.2] Sūdzībā netiek apstrīdēts fakts, ka 2015.gada 12.novembrī Rencēnu ielā b/n, Rīgā AGUS tika patvaļīgi ekspluatēta. Tātad netiek apstrīdēta pārkāpuma būtība, bet sūdzībā pēc būtības tiek apstrīdēts uzliktais naudas soda apmērs, norādot uz to, ka piemērotais naudas sods ir pārāk bargs, nepamatots, soda piemērošanā netika ievērots taisnīguma un samērīguma princips.

[5.3] Saskaņā ar Latvijas APK 152.panta trešo daļu par būves izmantošanu pirms tās nodošanas ekspluatācijā — uzliek naudas sodu fiziskajām personām no septiņdesmit līdz tūkstoš četrsimt *euro*, bet juridiskajām personām — no septiņdesmit līdz septiņtūkstoš simt *euro*.

Sabiedrībai ir piemērots naudas sods 800 *euro* apmērā.

[5.4]Saskaņā ar Latvijas APK 1.pantu administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevums ir aizsargāt sabiedrisko iekārtu, īpašumu, pilsoņu sociāli ekonomiskās, politiskās un personiskās tiesības un brīvības, kā arī komersantu, iestāžu un organizāciju tiesības un likumīgās intereses, noteikto pārvaldes kārtību, valsts un sabiedrisko kārtību, nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu precīzas un stingras ievērošanas garā, ieaudzināt viņos cieņas pilnu attieksmi pret citu pilsoņu tiesībām, godu un pašcieņu, pret sadzīves noteikumiem, apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību sabiedrības priekšā.

Atbilstoši minētā likuma 22.pantā noteiktajam soda mērķim, administratīvais sods tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Saskaņā ar Latvijas APK 32.panta pirmo daļu sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ka uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Tātad sodu nosaka, ievērojot Latvijas APK 32.panta minētos kritērijus un soda sankcijas robežas. Turklāt, lai varētu noteikt pārkāpējam sodu, šo kritēriju noteikšanai jābūt līdzsvarotai no samērīguma principa un arī individualizētam.

[5.5]Vērtējot, Iestādes lēmumā konstatēto, redzams, ka SIA "Geksans" nav konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi, kas noteikti Latvijas APK 33.pantā, bet saskaņā ar Latvijas APK 34.pantu ir konstatēti atbildību mīkstinoši apstāklis – daļēji novērstas pārkāpuma sekas, kā arī apstāklis, ka pārkāpēja pārstāvis izteicis nožēlu par izdarīto.

Tiesa, vērtējot lēmumā norādīto argumentāciju attiecībā uz piemēro naudas soda apmēra noteikšanu atzīst to par pamatotu un pareizu. Tiesa atzīst par pamatotu lēmumā norādīto attiecībā uz to, ka AGUS ekspluatācija ir saistīta ar paaugstinātu risku, jo tajā tiek lietotas viegli uzliesmojošas vielas. Minētie apstākļi liecina par pārkāpuma raksturu, kas pamato administratīvā soda piemērošanu, to nosakot augstāku nekā minimālā soda sankcijas robeža. Tāpat Iestāde lēmumā ņēma vērā, kā pārkāpums skar sabiedrības intereses kopumā, objekts ir sprādzienbīstams, un tā lietošana pirms nodošanas ekspluatācijā var apdraudēt citu personu drošību. Tāpat atbilstoši Latvijas APK 32.panta prasībām, Iestādes lēmumā tika pamatoti izvērtēts Sabiedrības mantiskais stāvoklis.

[5.6] Ņemot vērā minēto un izvērtējot visus lietā esošos apstākļus kopsakarā tiesa nesaskata pamatu noteiktā naudas soda mīkstināšanai. Tiesa atzīst, ka uzliktais naudas sods 800 *euro* apmērā uzskatāms par samērīgu un adekvātu izdarītajam pārkāpumam, turklāt naudas soda apmērs nesasniedz pat trešo daļu no sankcijā noteiktā maksimālā naudas soda apmēra.

[6] Sūdzībā iesniedzējs norāda, ka Iestāde, pieņemot pārsūdzēto lēmumu, bija ignorējusi lūgumu par uzklausīšanu.

Attiecībā uz minēto iebildumu norādāms, ka saskaņā ar Latvijas APK 286.panta pirmo daļu sūdzību vai protestu par administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu augstāka iestāde izskata rakstveida procesā 30 dienu laikā pēc sūdzības vai protesta pieņemšanas (..).

No minētā secināms, ka Būvvaldei nebija pienākums Iesniedzēju aicināt uz sēdi, lai tiktu uzklausīts tā viedoklis, turklāt no lietas materiāliem ir redzams, ka SIA "Geksans" pārstāvis ir piedalījies 2016.gada 2.februāra sēdē, kurā sniedza savus paskaidrojumus un izteica viedokli.

[7] Ievērojot minēto tiesa atzīst, ka Rīgas pilsētas būvvaldes vadītāja 2016.gada 9.marta lēmums Nr.D57-BV-16-17 ir tiesisks un tā atcelšanai nav pamata.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243., 244., 289.^{6}, 289.^{12} un 289.^{13} pantu, tiesa

nosprieda:

Rīgas pilsētas būvvaldes vadītāja 2016.gada 9.marta lēmumu Nr.D57-BV-16-17 atstāt negrozītu, bet SIA "Geksans" sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijā 10 darba dienu laikā no sprieduma paziņošanas dienas, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams – 2016.gada 17.maijā.

Rīgas rajona tiesas tiesnese V.Puškundze